

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
CEZARY BANASIŃSKI**

L.dz. DDK1-61-59/04/HW

Warszawa, 2004 – 12 - 02

DECYZJA nr 21/2004

Na podstawie art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804, z 2003 r. Nr 60, poz. 535; Nr 170, poz. 1652; Dz.U. z 2004 r. Nr 93, poz. 891; Nr 96, poz. 959), zwanej dalej „ustawą”, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej Prezesem Urzędu**, uznaje, że oznaczanie produktu: **Szynka tradycyjna mielona, konserwa blokowa typu szynka wysokowydajna**, deklaracją zgodności z *Polską Normą PN-A-82022:1998 „Mięso i przetwory mięsne. Konserwy mięsne”*, przy jednoczesnym jej nieprzestrzeganiu i wprowadzanie tak oznaczonego produktu do obrotu przez przedsiębiorstwo **WILBO S.A. - Zakłady Spożywcze z siedzibą w Gdyni przy ul. Przemysłowej 8**, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23 a ust. 2 ustawy, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz na dopuszczeniu się godzących w zbiorowe interesy konsumentów czynów nieuczciwej konkurencji, zdefiniowanych w art. 3 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z 2003 r. Nr 197, poz. 1661; z 2004 r. Nr 96, poz. 959; Nr 162, poz. 1693), zwanej dalej „u.z.n.k.”, **i nakazuje zaniechanie jej stosowania.**

UZASADNIENIE

Dnia 16 września 2004 r., Prezes Urzędu wszczął z urzędu, na podstawie art. 44 ust. 1 w związku z art. 23a ust. 2 ustawy, postępowanie w sprawie stosowania przez przedsiębiorstwo WILBO S.A. – Zakłady Spożywcze z siedzibą w Gdyni przy ul. Przemysłowej 8, dalej zwane Stroną, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz na dopuszczeniu się godzących w zbiorowe interesy konsumentów czynów nieuczciwej konkurencji zdefiniowanych w art. 3 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 u.z.n.k..

Podstawę wszczęcia postępowania stanowiły ustalenia dokonane w trakcie kontroli przeprowadzonych w lipcu 2003 r. oraz czerwcu 2004 r. przez Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Opolu, w sklepie ogólnospożywczym „Sedal” w Oleśnie przy ul. Słowackiego 16. Z ustaleń tych wynika, iż w sprzedaży tej placówki znajdowały się artykuły spożywcze wyprodukowane przez Stronę, które w zakresie badanych cech jakościowych nie odpowiadały wymaganiom deklarowanej przez producenta normy *PN-A-82022:1998 „Mięso i przetwory mięsne. Konserwy mięsne”* oraz nie spełniały deklaracji producenta, dotyczącej składu produktu.

Dwukrotnie: w lipcu 2003 r. oraz czerwcu 2004 r., kontroli poddano partię **Szynki tradycyjnej mielonej**, konserwy blokowej typu szynka wysokowydajna, **produkcji Strony, deklarowanej na zgodność z PN-A-82022:1998 „Mięso i przetwory mięsne. Konserwy mięsne”**. W wyniku badań przeprowadzonych przez Laboratorium Kontrolno – Analityczne Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej we Wrocławiu stwierdzono, iż produkt nie jest zgodny z wymaganiami deklarowanej normy *PN-A-82022:1998 „Mięso i przetwory mięsne. Konserwy mięsne”* i deklaracją producenta z uwagi na:

- **obniżoną zawartość białka oraz zhomogenizowanie składników mięsnych** (wyniki kontroli z lipca 2003 r.),
- **obniżoną zawartość białka, podwyższoną zawartość tłuszczu i galarety oraz zhomogenizowanie składników mięsnych** (wyniki kontroli z czerwca 2004 r.).

Ponadto produkt kontrolowany w czerwcu 2004 r. nie spełniał wymagań deklaracji producenta znajdującej się na opakowaniu, ze względu na **dodatek kwasu fosforowego i fosforanów**, nie wymienionych w składzie produktu.

Postanowienie o wszczęciu postępowania, wraz z zawiadomieniem, doręczono stronie dnia 20 września 2004 r..

W piśmie z dnia 28 października 2004 r. Strona przedstawiła swoje stanowisko odnośnie postawionych zarzutów. Strona podniosła, że nieprawidłowości ujawnione w trakcie kontroli przeprowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Opolu miały charakter niezamierzony. Z ww. pisma wynika również, że Strona prowadzi działania mające na celu wdrożenie systemu norm zakładowych, według których wymagania dla konserw mięsnych (tj. zawartość białka, tłuszczu, soli, zhomogenizowanie składników) będą odmienne od określonych w Polskiej Normie *PN-A-82022:1998 „Mięso i przetwory mięsne. Konserwy mięsne”*. Konsekwencją powyższego jest przygotowywana modyfikacja opakowań przedmiotowych produktów. Takie rozwiązanie, zdaniem Strony, wykluczy możliwość wprowadzania do obrotu produktów niezgodnych z deklarowanymi normami.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2000 Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), Strona przed wydaniem decyzji miała możliwość wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Pismem z dnia 25 października 2004 r., Prezes Urzędu zawiadomił Stronę o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie. Jednocześnie, został wyznaczony 7 dniowy termin na zapoznanie się z aktami niniejszej sprawy.

Strona, w osobie pełnomocnika Rady Prawnego Pana Jarosława Niesiołowskiego (pełnomocnictwo w aktach), skorzystała z prawa do zapoznania się z całością akt sprawy w dniu 8 listopada 2004 r., z czego został sporządzony protokół.

W trakcie postępowania Prezes Urzędu ustalił i zważył, co następuje:

Z dniem 1 stycznia 2003 r. weszła w życie ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz.U. Nr 169, poz. 1386). Art. 5 ust. 3 powyższej ustawy stwierdza, iż stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne, jednakże w przypadku, gdy producent deklaruje na opakowaniu zgodność produkowanych wyrobów z określonymi normami przedmiotowymi – zobowiązany jest do tego, aby wyrób wykazywał zgodność z przywołanymi normami. Jak wykazano powyżej, badania pobranych próbek Szynki tradycyjnej mielonej, konserwy blokowej typu szynka wysokowydajna, produkcji Strony, dwukrotnie wykazały, iż przedmiotowy produkt jest niezgodny z deklarowaną normą.

Ponadto ww. produkt, kontrolowany w czerwcu 2004 r., nie spełniał wymagań deklaracji producenta znajdującej się na opakowaniu, ze względu na **dodatek kwasu fosforowego i fosforanów**, nie wymienionych w składzie produktu.

Takie praktyki Strony w zakresie oznaczeń handlowych swoich wyrobów są działaniami niewłaściwymi w stosunku do konsumentów i spełniają przesłanki czynów nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 i art. 10 ust. 1 u.z.n.k., polegających na oznaczaniu towarów w sposób wprowadzający klienta w błąd co do jakości, składników, sposobu wykonania oraz innych istotnych cech towarów.

Przede wszystkim, praktyki takie wyczerpują przesłanki art. 3 ust. 1 u.z.n.k., który stanowi, iż *czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta.*

Działanie sprzeczne z prawem w tym przypadku polega na naruszeniu następujących przepisów:

- **art. 24 ust. 2 pkt 1 i 2a ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia** (Dz.U. Nr 63, poz. 634 z późn. zm.), zgodnie z którego treścią informacje podane na opakowaniu jednostkowym środków spożywczych przeznaczonych bezpośrednio dla konsumenta, nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd w zakresie charakterystyki środka spożywczego, w szczególności odnośnie do jego rodzaju, właściwości, składu, ilości, źródła lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji oraz przypisywać środkowi spożywczemu działania lub właściwości, których nie posiada,
- **art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych** (Dz.U. z 2001 r. Nr 5, poz. 44 z późn. zm.), zgodnie z którego treścią znakowanie artykułu rolno – spożywczego nie może w szczególności wprowadzać w błąd

konsumenta co do tożsamości tego artykułu, w tym jego rodzaju, właściwości, składu, ilości, trwałości, pochodzenia oraz sposobu produkcji, lub sugerować, że posiada on specjalne właściwości, jeżeli ich nie posiada albo jeżeli inne podobne artykuły rolno – spożywcze również posiadają takie właściwości.

W przedstawionej sytuacji, oznakowanie wyrobów deklaracją zgodności z Polską Normą przy jej jednoczesnym nieprzestrzeganiu oraz niepodawanie w składzie produktu wszystkich jego składników narusza prawo, może prowadzić do konfuzji i mylnych wyobrażeń konsumenta co do jakości, składników, sposobu wykonania oraz innych istotnych cech oferowanego mu produktu. Jak wskazywano powyżej, stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne, jednak powoływanie się na nie, obliuguje przedsiębiorcę do wypełniania wszystkich ich wymagań.

Odnosząc się do argumentów podniesionych przez Stronę w piśmie z dnia 28 października 2004 r., według których nieprawidłowości ujawnione w trakcie kontroli przeprowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Opolu miały charakter niezamierzony, należy stwierdzić, że nie zasługują one na uwzględnienie. Jako profesjonalny uczestnik obrotu, Strona ma obowiązek zachowania wzmożonej staranności, aby prowadzona przez nią działalność gospodarcza nie naruszała obowiązujących przepisów.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że Strona nie przedstawiła dowodów na potwierdzenie tezy, że zaniechała stosowania praktyki polegającej na oznaczaniu produktu: Szynka tradycyjna mielona, konserwa blokowa typu szynka wysokowydajna, deklaracją zgodności z *Polską Normą PN-A-82022:1998 „Mięso i przetwory mięsne. Konserwy mięsne”*, przy jednoczesnym jej nieprzestrzeganiu i wprowadzaniu tak oznaczonego produktu do obrotu.

Przedmiotowe działanie Strony jednocześnie zagraża i narusza interes klienta, bowiem przez wprowadzenie w błąd napisem na etykiecie, może wpływać na decyzję klienta w zakresie nabycia danego wyrobu. Oznakowanie to zmierza do ograniczenia prawa konsumenta do wyboru i zakupu produktu stosownie do indywidualnych preferencji. Ma zatem negatywny wpływ na jego interes. Oznakowanie to godzi również w zasady uczciwej konkurencji, ze szkodą dla innych przedsiębiorców. Wobec tego narusza dobre obyczaje. Biorąc pod uwagę powyższe, **działanie to stanowi czyn nieuczciwej konkurencji, o którym mowa w art. 3 ust. 1 u.z.n.k.**

Spełniona jest również hipoteza art. 10 ust. 1 u.z.n.k. Czynem nieuczciwej konkurencji jest bowiem również takie oznaczenie towarów albo jego brak, które może wprowadzić klientów w błąd co do pochodzenia, ilości, jakości, składników, sposobu wykonania, przydatności, możliwości zastosowania, naprawy, konserwacji lub innych istotnych cech towarów. Czynem nieuczciwej konkurencji jest również wprowadzanie do obrotu towarów w opakowaniu mogącym wywołać powyższe skutki. Jak wykazano powyżej, działania przedsiębiorcy wypełniają przesłanki zawarte w cytowanym przepisie.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, co wynika z treści jej art. 1 ust. 2. Zbiorowy interes konsumentów oznacza: dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, jak i wtedy, gdy działania te wywołują inne niekorzystne zjawiska. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w odniesieniu do konsumentów chroni ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. Działaniami antykonsumenckimi są jedynie takie działania,

które dotyczą sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. W przedmiotowej sprawie Spółka dopuściła się działań antykonsumenckich, dotyczących sfery interesów szerokiego kręgu uczestników rynku. Skutkami działań Spółki dotknięci są wszyscy konsumenci, którzy stali się nabywcami przedmiotowego produktu, jak i wszyscy jego potencjalni nabywcy. Działania Spółki naruszają bezpieczeństwo ekonomiczne konsumentów, wywołują niekorzystne zjawiska, albowiem są niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Należy również zwrócić uwagę, że Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż „naruszenie indywidualnego interesu konsumenta nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia publicznego zbiorowego interesu konsumentów, jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują lub mogą wywołać zakazane skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2004r. sygn. akt III SK 2/04).

W opinii Prezesa Urzędu jednym z podstawowych praw konsumentów jest bezpieczeństwo ekonomiczne, wobec czego konsumenci powinni mieć zapewnioną możliwość świadomego podejmowania decyzji w zakresie dokonywania wyboru dóbr i usług. Dlatego też, w trybie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podjęto działania w celu zapobieżenia sprzecznym z prawem działaniom Strony, godzącym w prawa nieograniczonej liczby konsumentów. W związku z powyższym, należy stwierdzić, iż w niniejszej sprawie został naruszony zbiorowy interes konsumentów i tym samym zasadne jest podjęcie działań przewidzianych w ustawie dla odpowiedniej ochrony konsumentów.

Na tle przedstawionego powyżej stanu faktycznego stwierdzić należy również, że kwestionowane działania, polegające na oznaczaniu produktu: Szynka tradycyjna mielona, konserwa blokowa typu szynka wysokowydajna, deklaracją zgodności z *Polską Normą PN-A-82022:1998 „Mięso i przetwory mięsne. Konserwy mięsne”*, przy jednoczesnym jej nieprzestrzeganiu i wprowadzanie tak oznaczonego produktu do obrotu przez Stronę, **mają charakter bezprawny i stanowią praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 23 a ust. 2 ww. ustawy, **polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji** oraz na dopuszczeniu się godzących w zbiorowe interesy konsumentów **czynów nieuczciwej konkurencji, zdefiniowanych w art. 3 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 u.z.n.k.**

Wobec powyższego orzeka się jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804; z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 170, poz. 1652; Dz.U. z 2004 r. Nr 93, poz. 891; Nr 96, poz. 959) w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 1 i art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego

w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Otrzymuje:

WILBO S.A.
Zakłady Spożywcze
ul. Przemysłowa 8
81-029 Gdynia

Do wiadomości:

Główny Inspektorat
Inspekcji Handlowej
w miejscu

Decyzję podpisał:

z up. Prezesa UOKiK
p.o. Dyrektora Departamentu
Joanna Wrona